

מסורת הש"ס

(א) [לעיל עב: נדה מא:];
(ב) [עין חו"מ לעיל עב:
ד"ה בשעת]; א [פסוקים
מה:]; ד [עין חו"מ
לעיל יג: ד"ה תקיבות
וחו"מ פסוקים עב: ד"ה
מקלן]; ה [ג'ל דמקלן];
ו [עוקלן פ"ג מ"ג מה:];
ז [לעיל עב: עב:];
ח [בכורות ט: מנחת קדש];
ט [שמות יג:]; י [פסוקים
בג:]; יא [ועין חו"מ ב"ק
עו: ד"ה פה];

תורה אור השלם

1. מכל דאכל אשר
יאכל אשר יבוא עליו
מים יטבא וכל משקה
ט [שמות יג:]; י [פסוקים
בג:]; יא [ועין חו"מ ב"ק
עו: ד"ה פה];

גליון הש"ס

נב' אמר אביי הרי אמר.
ע"ל דף י"ג ע"ב חו"מ ד"ה
תקריבות:

מוסף רש"י

כופת. מטרון. וספת שס
דבר הוא וספדו טהרות
טובא איכא, ספת של עץ
וכופת של אבן (פסוקים
חח:); אי מיתה עושה
ניפול. אבר המדולדל
בזהמה ומתה, המיתה
מפלת אותו ואינו עומד
כאבר מן העלה אלא
כאבר מן החי, והפרש
ס' ציהם לדמיון (לעיל)
אבר מן החי בשר הפורס
לעצמות אבר וכן כען והשמה אתעבד
ליה אוכל ופנים חדשות באו לכאן
ולא דמי לנבלת עוף טהור שהיא
מטמאה אדם על ידי אכילה: הרי
אמרו. בפסוקים באלו עובדין (דף
מה:); **כופת שאור**. מוטט"ל בלע"ז:
שיחה לישיבה בעולם. מתורת חמץ
ואינו עובר עליו בפסח משום שאור
לא ימצא בצמחיה (א"ת לאו אוכל הוא)
ונעשית כלי ומטמאה מושב הזב שהרי
אין אומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו
שהרי יתדה וזלכך אומר אני דטומאה
שאלו מטמאין אותו משום מושב הזב
לאו דאורייתא אלא דרבנן היא דאמרו
רבנן בעלה ונעשת כלי: דאי ס"ד
דאורייתא. א"כ מצינו אוכלין שסופן
לטמא טומאה חמורה מאחר שירדו
לתורת אוכלים ואין אמרין מה זרעים
שלין סופן לטמא טומאה חמורה כו':
ומשנינו לעולם טומאתם דאורייתא
ודקאמרת מצינו לאוכלים שמטמאים
כו' כשישם אותו שימוש טומאה
חמורה לאו בתורת אוכל שימשה אלא
מעשה עץ שימש ע"י מעשה עץ הוא

טומאה בית הסתרים היא. היאך קבל טומאה? במחוצר והלא מגעו
בסתר וקיי"ל בנדה (דף מה:); מקרא דטומאת בית הסתרים לא
מטמא: ר"מ היא. בזהמה המקשה (לעיל עב). הו"ל עובר את ידו
ושחט את אמו ואח"כ חתכו בשר העובר מגע נצילה שקבל טומאה

(טומאת בית הסתרים היא וטומאת בית
הסתרים לא מטמא אמר ליה אף לדידי
קשיא לי ושאלתיה לרבי אבא בר ממל
ואמר לי ^יהא מני רבי מאיר היא דאמר
טומאת בית הסתרים מטמא אמר ליה ולא
זימנין סגיאין אמרה קמאי ואמרי ליה שני
ליה לר' מאיר בין טומאה דבעיא הכשר ובין
טומאה דלא בעיא הכשר אמר רבא ומאי
קושיא דלאמא בשהוכשר אמר ליה רבה בר
רב חנן לרבא למה לי הכשר הרי מטמא
טומאה חמורה אגב אביו אמר ליה כשישימש
מעשה עץ שימש אמר אביו הרי אמרו
^אכופת שאור שיחה לישיבה במטה טומאתה
לאו דאורייתא דאי סלקא דעתך דאורייתא
מצינו לאוכלין שמטמאין טומאה חמורה
כשישימש מעשה עץ שימש * אמר אביי הרי
אמרו ^יתקריבות עבודת כוכבים של אוכלין
מטמאין באוהל טומאתה לאו דאורייתא
דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכלין
שמטמאין טומאה חמורה כשישימש מעשה
עץ שימש אמר אביי הרי אמרו ^יחבורי
אוכלין בכלים דמו טומאתם לאו דאורייתא
דאי סלקא דעתך דאורייתא מצינו לאוכל
שמטמא טומאה חמורה כשישימש מעשה
עץ שימש א"ל רב פפא לרבא הא ^ידתניא
^יחלב נבלה בכפרים צריך מחשבה והכשר
טומאתו אגב כוליא לאו דאורייתא דאי סלקא
דעתך דאורייתא מצינו לאוכל שמטמא
טומאה חמורה כשישימש מעשה עץ שימש
אמר רב מתנה הרי אמרו ^יבית ששכבו
בורעים טהרו טומאתו לאו דאורייתא דאי
סלקא דעתך דאורייתא מצינו לזרעים שמטמא
טומאה חמורה כשישימש מעשה עץ שימש:
ר"ש במטהר: מה נפשך * אי מיתה עושה
ניפול ליטמא משום אבר מן החי אי אין
מיתה עושה ניפול ליטמא משום אבר מן
הנבלה ר"ש ארישא קאי האבר והכשר
המדולדלין בבהמה מטמא טומאת אוכלין
במקובין וצריכין הכשר ורבי שמעון במטהר
^יאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן מ"ט דר"ש
אמר קרא ^ימכל האוכל אשר יאכל
אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי
אוכל אוכל שאי אתה יכול להאכילו
לאחרים

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

קבא.

וטומאת בית הסתרים לא מטמא. פירושה צפרק בזהמה
המקשה (לעיל עב: ד"ה בשעת): **ולא שני ליה דר' מאיר בין**
טומאה דבעי הכשר בו. הלשון אין מיושב דלא ה"ל למימר טפי
אלא הכא לא הוכשר: **למה** ^יהכשר והא מטמא טומאה חמורה
אגב אביו. מיתה אמאי לא פריך למה
ליה לאוקומיה כר"מ הא מטמא טומאה
חמורה אגב אביו ואין צריך לא הכשר
מיס ולא הכשר שרץ כדאמר פרק צא
סימן (מה דף ג:); ^י:

כשישימש מעשה עץ שימש.
פירוש מאותו שם
שהיה מטמא טומאה חמורה דהיינו
משום אבר מן החי עתה אין אבר
מן החי שאין צו אלא בשר ואין
קרוי אבר ול"ד לנבלת עוף טהור
ופרים הנשרפים כשטימא טומאה
חמורה היה משום שורף פרים ושהם
נמי הם פרים וה"פ כשישימש מעשה
עץ שימש לא מתורת אוכל כמו
שהוא עתה אלא מתורת עץ בעלמא
וא"ת א"ע דמעשה עץ שימש לטמא
דנגמר מורעים שאין סופן לטמא
טומאה חמורה כשם ענין וי"ל דזרעים
נמי סופן לטמא טומאה חמורה ע"י
שמוש עץ כדאמר בסמוך כופת שאור
שיחה ליטמא עליה בעלה ומטמאה
טומאת מדרס:

טומאתה לאו דאורייתא. מיתה
דאי לאו מדאורייתא
בעלה אמאי מותר להניחה בציתו:
בית ששכבו בורעים טהרו.
מכלן קשה על פירוש רבינו
שמואל צ"ק דסוכה (דף יג:); דאמר
ירקות שאדם יולא צהן ידי חובתו
צפסח אין חו"מין צפני הטומאה אלא
מציאין הטומאה ופוסלין הסוכה משום
חור פירוש ולא משום סכך פסול
דסכך פסול בצרעה ואורי בעלה
ואמר התם מאי טעמא כיון דכי יבשי
נפלי כמלך דמפרש דמו ופירש רבינו
שמואל דהא דקאמר מאי טעמא לאו
אלין חו"מין צפני הטומאה קאי משום
דהוי אוכל ומקבל טומאה ואין חו"מין
צפני הטומאה אלא אפוסלים את
הסוכה קאי וקשה לפירוש דהכא
משמע דבעלי לגבי בית ולא מקבלי
טומאה ומיהו יש לומר לפירוש דמילי
מילי קמני ואין חו"מין לאו כסכך צהם
קאמר אלא מכל מקום לא היה צריך
לפרש כן דאיכא לפרשי כשסכך צהן
ולא מקבלי טומאה והאי דלין חו"מין
כדמפרש התם משום דכי יבשי נפלי
וכן פירש בקונטרס שם:
כ"ט

עין משפט
נר מצוה

א [מ"י פ"ה מהלכות
נלוס הלכה יג:];
ב [מ"י פ"ז מהלכות
טומאת אוכלין ה"כ:];
ג [מ"י פ"ד מהלכות
טומאת זרעים ה"ז:];

ענין רש"י

מורט"ל. גוש (של שאור).

שיטה מקובצת

אל היאך קבל טומאה
מאביו במחוצר: א [וכ"ש
זה שכבר סימא לאבר
שמטמא כנבלה הס"ד
כשישימש וכו' וכן כתוב
בספרי כ"י:]; א [שאין
האבר מטמא כלום ע"י
אחריו בשר. ג"כ שבספר
כ"י לא נמצאו מלות
אלו:]; א [שהרי יתירה לכך
ולא להחמין שאר עיסות
ואומר אני:]; א [ומשני
תלמודא לעולם וכו':];
א [הרי אמרו תקריבות
ע"י של אוכלין מטמא
באהל דילפינן לה מריאכלו
ובחי מתים מה פה מטמא
באהל אף תקריבות ע"י
מטמא באהל וקאמר אביי
אמר אני דטומאה זו:
א [משום שגב נבלה אגב
כוליא כשהכוליא טמונה:
א [טמונה בו מטמאה
והד"א:]; א [אין צריך
הכשר וזה לענין טומאת
אוכלין אוכל הוא וקמני
צריך הכשר הס"ד כך
מצאתי בכ"י ישן:]; א [הרי
אמרו בית ששכבו בורעים
טהרו בית כלומר הרי:
א [בטלו הורעים ונעשה
אהל:]; א [כותלי וזה
שלו ופסמא אדם וכלים:
א [לטמא אדם וכלים לאו
דאורייתא היא וא"ת דגרסי
בית ששכבו בורעים טהרו
כלומר טהרו טומאת
אוכלים ונעשו עץ:

עושה אותה שבעל מתורת אוכל ונעשה עץ: הרי אמרו תקריבות עבודת כוכבים של אוכלין מטמא באהל. וקאמר אביי אומר אני טומאה
זו לאו דאורייתא וקרא אסמכתא בעלמא: דאי דאורייתא. מצינו אוכלין שסופן לטמא אדם: **מעשה עץ**. שאסורים בהנאה ובעלו מאכילה
ונעשו כעצים הנעצדים: הרי אמרו. באלו עובדין (פסוקים מה:); **חבורי אוכלים**. שכלים הרי הם ככלים ואם נגעה טומאה באוכל נטמא
הכלי דתמן (שם) צ"כ שבסדק עריבה לענין הטומאה אם רואה בקיומו הרי הן כעריבה ואומר אני טומאתו זו שהוא נעשה כלי ואם
נגע בזה חזר ונטמא אדם לאו דאורייתא: **חלב נבלה**. דבהמה טהורה אינו מטמא כנבלה דנפקא ל"י מיעשה לכל מלאכה [ויקרא ו] ולענין לקבל
טומאה מן הנבלה או מן השרץ: **כפרים**. שעמם מועטין וחלב לאו צר אכילה הוא אפילו לעובד כוכבים אלא ע"י דחק: **צריך מהשנה**.
והוי אוכל וכיון דחלב צריך לתורת אוכל אומר אני טומאתו אגב כוליא מה שהוא מטמא אדם משום נבלה ושהוא שומר הכליה כשהכוליא
טמונה צו כדאמר לעיל (דף קט:); כמה חוטין נמשכים הימנה לאו דאורייתא דאי דאורייתא מצינו דבר שיערד לתורת אוכל חלב חלב
שחישב עליו ועדיין הכוליא טמונה בו: **טמא טומאה חמורה**. ואין תנן כל שסופו לטמא טומאה חמורה אין צריך הכשר ויחה לענין
טומאת אוכלין אוכל הוא וקמני צריך הכשר: **מעשה עץ שימש**. לאו בתורת אוכל הוא מטמא אלא בתורת שומר לאוכל כעצם ובקרינים
וכתלפים: הרי אמרו **בית ששכבו בורעים**. כלומר הרי הזכירו בית המסוק בורעים דהוי בית. ולא ידענא היכן אמרו: **המסכך בורעים**.
כגון שסכך ביתו בשבילים ובהם הזרעים וכיון שעשה מהם סכך יאוצעל הזרעים ונעשה אהל חשוב ואם פרחה זרעם בזהו בית הרי
כל הבית טמא כתליו והאל שלו יאוצעל אדם וכלים: **טומאתו לאו דאורייתא**. אותה טומאה שהבית חשוב אהל לטמא אדם לאו דאורייתא
היא. וא"ת דגרסי בית שסככו בורעים טהרו כלומר טהרו טומאת אוכלים ונעשו עץ דבעלו אלא הסיכון טומאתו לאו דאורייתא
כדפרשית: אי אין מיתה עושה ניפול. והרי נמצא עמה לטמא משום נבלה: מ"ט דר"ש שמעון. דמטהר המעורה בצעלי חיים:
לאחרים